

22-23-24 oktober 2004 Conferentie Mens en Muziek een verslag:

Muziekvernieuwingsconferentie

Een samenkomst van mensen die op een of andere wijze bezig zijn met vernieuwing van de muziek stond de initiatiefnemers voor ogen van de conferentie 'mens en muziek' van 22 tot 24 oktober in Schoorl (N-H). Drie dagen lang waren circa 140 mensen aanwezig op het terrein van de woon- en werkgemeenschap van Scorlewald, waar al veertig jaar gewerkt wordt aan een bijzondere omgang met de zorgbehoevende mens. Tegelijk is dit de plek van muziekvernieuwing door middel van de Choroï-instrumentenbouw, een impuls die even zolang geleden hier is begonnen en zich inmiddels heeft uitgebreid tot werkplaatsen in vele landen. Een internationaal gezelschap van leraren, muziekdocenten, uitvoerende musici, studenten van Helicon en de Wervel, instrumentenbouwers en veel muziektherapeuten nam deel aan de conferentie.

Doel ervan was om niet alleen hoorbaar, maar ook zichtbaar en beleefbaar te maken wat er momenteel op het gebied van muziekvernieuwing gebeurt in de wereld van de uitvoerende muziek, muziekpedagogie, therapie en instrumentenbouw.

Verbindende schakel tussen alle getoonde vernieuwingsimpulsen vormde onderzoek en oefening en de inspiratie vanuit antroposofie. Mensen die op dit gebied de afgelopen decennia hun sporen hebben verdiend, waren dan ook aanwezig. De conferentie bestond grotendeels uit werkgroepen waarin met hen kon worden gewerkt: Michael Deason Barrow (muzikale toekomst van kinderen), Manfred Bleffert (oefenen met nieuwe klankgroepen), Pär Ahlbom (bewegingsspel), Fenneken Francken (klankimprovisaties), Christiaan Boele (in de stem leeft de hele mens), Eric van Grootel (muzikale expressie en het theatrale gebaar), Thomas Pedroli (muziek als weg naar een intuïtieve pedagogie), Carolien Visser, met Monique Kühn en Joke van der Weide (muziektherapeutische ervaringen).

Om te voorkomen dat het geheel een soort van marktplaats zou worden, dienden de deelnemers gedurende de hele conferentie bij dezelfde werkgroep te blijven. Daardoor kon er in die groepen echt oefenend en verdiepend worden gewerkt. Aan het einde van de conferentie werd er door elke groep een korte (klinkende) presentatie verzorgd, zodat iedereen een idee kon krijgen van de verschillende blikrichtingen in de vernieuwingsbewegingen. Dat leverde een inspirerende en ook bonte caleidoscoop op van spelen, klankgroepen, instrumenten en vocale bijdragen.

De inhoudelijke bijdragen gingen zaterdagochtend over pedagogie en zondagochtend over therapie. Vier mensen vertelden vanuit hun praktijk hoe zij deze vormgeven en hoe hierin het 'vernieuwende' aspect een rol speelt. Marcel van Os, docent aan Hogeschool Helicon, en Reyer Poeg, muziekdocent aan de Haarlemse bovenbouw en componist, belichtten in hun pedagogische bijdragen het spanningsveld tussen 'dat wat gewild wordt' binnen de instituten en hetgeen vanuit 'de wereld' op hen af komt. Ieder mens moet zelf een weg zoeken tussen conformeren en de eigen impuls volgen. Duidelijk was dat het onderwijs enorm verandert en dat regelgeving zowel van buitenaf als van binnen uit, het onderwijs (ook in vrijescholen) in zijn greep probeert te krijgen en te houden, waardoor het wezenlijk muzikale in de pedagogie verloren dreigt te gaan. Kinderen willen eigenlijk niets liever dan gewoon 'lekker' muziek maken; blijft er echter wel voldoende ruimte over om hieraan tegemoet te komen? Dus in plaats van zich te proberen aan te passen aan wat wordt gevraagd, zouden de vrijescholen vooral naar buiten moeten komen met wat er op het gebied van het muziekonderwijs aan kwaliteit aanwezig is.

De inhoudelijke bijdragen over muziektherapie werden verzorgd door Esther Vis en Odulf Damen, die als therapeuten respectievelijk aan een reguliere instelling en een heilpedagogisch instituut zijn verbonden. Odulf zag graag, mede vanuit zijn functie als docent aan de Wervel, een gesprek op gang komen tussen antroposofische en reguliere inzichten. Waar is toch de plek om dit te doen? Er bleken in de zaal zeker tien tot vijftien mensen aanwezig die juist vanuit de 'reguliere hoek' op deze conferentie waren afgekomen! Het gesprek kon dus gelijk op gang worden gebracht!

Op de beide avonden werden concerten verzorgd door diverse ensembles, waarbij men innerlijk mee kon gaan met de zoektochten van mensen in de muziek. Op vrijdag waren dit het Wega ensemble en het ensemble Ghaun en op zaterdag werd het concert verzorgd door het ensemble 'ImpAkt'.

Uit de evaluatie onder de deelnemers blijkt grote tevredenheid over de conferentie als geheel. Velen onderschreven deze als heel zinvol in het licht van vernieuwing en ontwikkeling. De helft van de mensen zou een vergelijkbare conferentie graag jaarlijks terug zien keren. De organiserende Stichting Mens en Muziek zal de evaluaties nog verder bespreken en vervolgens bepalen wanneer en hoe er een vervolg komt. Zij zet zich in om door middel van zulke

conferenties en een website de vernieuwingen zichtbaar en hoorbaar te maken in de wereld. Deze eerste conferentie is hierin goed geslaagd.

De conferentie was mede mogelijk dankzij financiële steun van Scorlewald en Triodos Bank.

Website: www.mensenmuziek.nl.

Namens het bestuur, Eric Speelman en Rob Hardewijn